

I “Blondinens Betragtninger” står Helle Thorning-Schmidt endelig frem som feminist

Tidligere statsminister Helle

Thorning-Schmidt er aktuell med bogen "Blondinens Bekendelser". Foto: Petra Kleis

Isabella Mieke-Renard 09.10.2021

FEMINISME // ANMELDELSE – Tidligere statsminister Helle Thorning-Schmidt, Danmarks første kvindelige statsleder, har skrevet en relevant og modig bog om køn, feminisme og #MeToo. Hun bruger eksempler fra eget liv og aktuelle facts fra lovgivning og statistikker i sin hyldest til den yngre generation, der ”sparker nye døre ind”, men begrundelsen for, at hun som politiker og statsleder ikke havde feministisk fokus på dagsordenen, er ikke helt overbevisende, skriver Isabella Mieke-Renard.

Blondinens Betragtninger

Forfatter: Helle Thorning-Schmidt. **Forlag:** Forlaget 28B. Udkom d. 4. oktober 2021

Jeg har ikke nået at vaske mit hår i dag. Jeg sidder ved min pc og anmelder denne bog i grå joggingbukser fra Nike, ragsokker fra Matas, en gammel striktrøje fra Donna Karan, der heldigvis ikke er så slidt, at det gør noget. Jeg er ikke så god til at gå i stiletter men ferm til at lægge en hurtig make-up.

Det interesserer næppe læserne synderligt. Men da jeg i sin tid var studievært på Nyhederne, styrede valgafter og politiske debatter på skærmen, valgte stylisterne helt automatisk spadseredragter eller jakker med skulderpuder i dæmpede farver til min optræden. De foreslog mig også at droppe permanent-krøllerne og gå over til halvlang page-frisure og diskret sminke.

Hvorfor?

Fordi jeg var en ung kvinde og, svært som det kan lyde, skulle udstråle seriøsitet og tages alvorligt. Netop dette har Helle Thorning-Schmidt måtte kæmpe med i langt større omfang.

Det irrelevante hår

Det vrirler med konkrete eksempler i hendes nye bog om køn, feminisme og #MeToo. Ved nogen, hvad Anders Fogh Rasmussen bar (og hvor det var fra) den aften, han vandt folketingsvalget i 2001?

Jeg aner det ikke, det havde ingen betydning.

Men hvis man vil vide noget om Thornings fremtoning den aften i 2005, hvor hun blev den første kvindelige partiformand i **Socialdemokratiets historie**, eller hvordan hendes hår sad den aften i 2011, hvor hun blev **første kvindelige statsminister i Danmarkshistorien**, skal der ikke googles meget. Det nævnes ikke i **Wikipedia**, men er over alt i mediernes omtale.

*Tiden var ikke moden til at blive opfattet som rabiat kvindesagsforkæmper
Helle Thorning-Schmidt*

Siden hun trådte ind på den politiske scene – og disse øgenavne oplistes med henvisninger bagerst i bogen- er kvinden, der er uddannet cand.scient.pol. og Master of Arts i Europæiske Studier, bl.a. blevet kaldt: Dukkelse, Hellepigen, Bordello-mor, finken, en blank person, hjælpeløs, det omvandrende tøjstativ, skinger, lækker og en rigtig lille frækkert, ligesom hendes tøjsignaler er kiksede, nu med opsat oldfruehår, eller også er det partiformanden med sit “kom-og ta’-mig-hår, statsministeren med et flot forparti og gengangeren: Gucci-Helle.

Den slags kønsbestemte og *biased* beskrivelser af kvindelige politikere kan interessant nok forekomme ubevidst.

Et eksempel i den milde ende stammer fra TV2-nyhedernes udlandsredaktion i start-90’erne, hvor jeg og et par kvindelige kolleger studsede over, at Angela Merkels tøj til et EU-topmøde blev omtalt.

Det skal siges, at hun ikke havde iført sig tyrolerkjole eller hotpants. Hun bar et lyseblåt jakkesæt. De mandlige kolleger forklarede sig med, at hun var den eneste kvindelige statsleder, og alle andre til topmødet bar mørkere jakkesæt.

Irrelevant? Ja. Af politisk betydning? Nej.

Lagde sin indre feminist i dvale

Det “var en anden tid”, påpeger Thorning flere gange i sin bog, når hun begrundet fraværet af feministisk fokus under sin egen regeringstid. “Tiden var ikke moden til at blive opfattet som rabiat kvindesagsforkæmper”, så hun lod bevidst “sin indre feminist ligge i dvale”. Hun risikerede at miste sin “politiske kapital”.

I 2011 droppede hun forslaget om kønskvotering i erhvervslivets bestyrelser og to år senere ideen om øremærket barsel til fædre. Den dag i dag efterlyser hun (stadig) ikke konkrete politiske tiltag på ligestillingsområdet.

Til gengæld revser hun sig selv og indrømmer væsentlige fejl i sin tackling af partiets chikane-og krænkelssager. Især de omdiskuterede tavsheds klausuler, som adskillige kvinder blev bedt om at underskrive, kan hun først se problemet i nu.

Hun betegner kulturen i Socialdemokratiet som “hård og maskulin” men overvejede aldrig at sætte en undersøgelse i værk om partiets indlejrede magtkultur eller kønsdiskrimination. Igen forklarer hun sig med, “at det var en anden tid”. At hun ikke var alene om at have skyklapper på.

Helle Thorning-Schmidt, Danmarks første kvindelige statsminister fra 2011-2015, fortæller i *Blondinens Betragtninger* bl.a. om en #MeToo-historie: Hun blev befamlet af den daværende franske præsident, Giscard D'Estaing.

Argumenterne i netop disse kapitler forekommer svage og hentet lidt fra øst-og-vest.

Ikke mindst fordi Thorning immervæk var landets øverste leder, og fordi hun flere gange understreger, at hun har været fuldblods feminist, siden hun var 12 år. Der kom så åbenbart et *gap of performed action*, da Thorning trådte ind i politik?

I følgende citat får læserne et bud:

“Jeg blev ofte set som kvinde, *før* jeg blev set som partileder og regeringschef. Hvis jeg selv bragte mit køn på banen for ofte, frygtede jeg, at det ville *bekræfte* det billede hos andre. At de ville sige, at jeg nu brugte mit køn fremfor mine kvalifikationer.”

Beundrer den yngre generation

Nok er der et regnskab på de 192 sider i *Blondinens Betragtninger* om plus- og minus-oplevelser med Christiansborg kollegerne, partifæller og medierne samt beklagelser over fraværet af søstersolidaritet (jeg synes, I selv skal læse om, hvem der anklages) og over hvor svært det var at være den første kvinde i et historisk mandejob.

Men det er ikke en bitter kvinde, der skriver. Der er egentlig ikke tale om politiske erindringer. Mest drejer pointerne sig om nu og her. Og om at fejre det – i Thornings øjne – største kønspolitiske momentum siden 1970'erne og om “at sparke nye døre ind.”

Vi skal ikke acceptere hyggesexisme. Vi er i en fase af paradigmeskiftet, hvor vi er nødt til at få sagt alting
Helle Thorning-Schmidt

Hun hylder den yngre generations mod til at afvise de systematiske argumenter mod kvinder, der alt for ofte handler om udseendet og ‘hvad har hun på i dag’? Og om moderskabet, ‘bruger hun nok tid på sine børn’? Og så er der kompetencerne, skal hun f.eks. være dobbelt så god som mændene? Og endelig, når det drejer sig om fejltagelser, straffes kvinder så hårdere?

Det er ikke en ny diskussion, Thorning tager fat på. Det meste er hørt og spurgt ind til før.

Men hendes energi og forsonende tilgang har en moderne form i tekstens tone, som er uhøjtidelig og (heldigvis) ikke for kæk, og i de mange eksempler hentet fra eget liv og facts fra lovgivning og statistikker.

Ingen undtagelser eller bløde puder til #MeToo-kränkere

#MeToo-bevægelsen fremhæves selvfølgelig specifikt – både som en polarisering og et nybrud. Om dette skriver hun et sted om bløde puder:

“Hvorfor syr vi kvinder så tit en lille fin pude, som mændene kan lande på, så de ikke risikerer at slå sig i et eventuelt fald? (...) Når vi er ved at gøre op med fortidens uheldige mønstre og gerne vil ligestillingen, skal vi kvinder virkelig passe på, at vi ikke – igen – stopper en samtale, vi selv har sat i gang, for at bruge al energien på at vise omsorg for mænd.”

Hvad er hendes svar, når “folkestemningen” klager over, at der i krænkelssagerne ikke er en bagatelgrænse? Det kommer f.eks. her:

“Vi skal ikke acceptere hyggesexisme. Vi er i en fase af paradigmeskiftet, hvor vi er nødt til at få sagt *alting*. Vi har ladet alt for meget passere i alt for mange år.”

Blondinens Bekendelser afbilleder ikke Helle Thorning-Schmidt selv på forsiden. Derimod pryder en illustration af en gylden lok det pink omslag.

Og videre i samme tema, når hun hører, at kvinder bare skal blive bedre til at sige fra:

“Det er en fuldstændig vanvittig sætning... en helt vild sætning! Det burde ikke være for meget at forvente eller forlange, at kunder, kolleger, chefer og tidligere franske præsidenter (red: henvisning til Giscard d’Estaing, der til en ambassademiddag tog hende på låret under bordet) selv tænker sig om og ikke opfører sig sådan.”

I denne sammenhæng nævnes også *The gender punishment gap*; at det ofte er svært for mænd at diskvalificere sig selv, mens kvinder tit bliver straffet hårdere for små fejltrin. Der er sjældent mange fine små puder at lande på dér.

Modige fortællinger fra privatlivet

En anden del af bogens stof er meget personlig.

Den tidligere statsminister er – set i presseøjemed – modig, når hun vælger at dele eksempler fra sit private familieliv. Den ene voksne datter betegner sig som

ciskønnet panseksuel, den anden datter har skiftet navn og er nonbinær med en flydende kønsidentitet.

Døtrene er mere *woke* end mor og far som en del af en ny generation med en flydende kønsopfattelse, og begge forældre har måttet åbne sig for disse skift og endda øve sig i ikke at *krænke* med f.eks. pronomener som hun og han. I bogen beskrives den nye familiesituation uhøjtideligt og som “*a matter of fact*”.

Jeg håber, set med mine egne “feminist-briller”, at hun aldrig dropper Gucci-taskerne

Ægtefællen Stephen (red. **Stephen Kinnock**) har taget sig af det meste arbejde i hjemmet, når han ikke var på job i udlandet, og ordnet opgaver “som var han assistent”. I andre perioder har hun som moren været familiens “projektleder.”

Arbejdsfordelingen lyder næsten som to selvstændige i en lillebitte privat virksomhed. Men et opgør med de traditionelle kønsroller har vist aldrig fyret nogle. Hvis jeg tager fejl, må jeg beundre parrets gennemførte ligestilling indenfor hjemmets fire vægge. Det tyder på at have fungeret – de er gift på 29. år.

Hvordan de to mødtes, og hvordan forelskelsen begyndte, får vi også at vide. Jeg bruger igen ordet modig om fortællingerne her, da de lynhurtigt kunne blive en forside på Se og Hør. Respekt for at se stort på det.

Ny position, relevante betragtninger

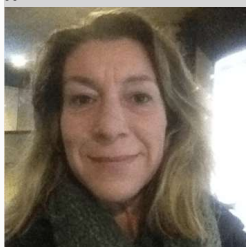
Endelig kan jeg ikke dy mig for at bruge det berømte citat af Jens Otto Krag: “Man har et standpunkt, til man tager et nyt.”

Citatet havde bestemt ikke noget med feminisme at gøre, men handlede dog om at flytte sig. I “Blondinens Betragtninger” skriver Thorning ud fra en ændret position, der er uafhængig af popularitet og stemmetal. Hun griber tidsånden overbevisende, er grundig i stoffet og lader sin “indre feminist” komme ud af skabet.

Det sidste havde jeg forholdt mig ret skeptisk til – for ikke at sige fordomsfuldt – fra det øjeblik, jeg læste foromtale af bogen. Ja allerværst, tog jeg mig selv i at tænke, at Thornings ambition nok mest gik på at komme af med Gucci-tilnavnet i offentligheden.

Det tager jeg i mig. Bogen har relevans, og afsenderen har ørenlyd. Og hey, blondinen er stadig. Det beviser denne bog. Jeg håber, set med mine egne “feminist-briller”, at hun aldrig dropper Gucci-taskerne.

#MetoofeminismeHelle Thorning-Schmidt kønsdiskrimination kønspolitik

Isabella Miehe-Renard

Isabella Miehe-Renard er journalist og forfatter. Hun er tidligere studievært på Kanal 2, TV2, DR1 og DR2. Hun bor i kollektiv i Halsnæs og trives udenfor rampelyset. Tæt på hav og fjord og Danmarks største sø.